

ترکه‌ها و استخوان‌ها

نمایشی در دو پرده

دیوید ریب

ترجمه‌ی

صمد چینی‌فروشان

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Sticks and Bones

David Rabe

سرشناسه:	رَب، دیوید، ۱۹۴۰ - م	David, Rabe
عنوان و نام پدیدآور:	ترکها و استخوانها: نمایشی در دو پرده / دیوید راب؛ ترجمه‌ی صمد چینی‌فروشان	
مشخصات ناشر:	تهران، نشر قطره، ۱۳۸۸.	
مشخصات ظاهری:	۱۶۰ ص.	
فروست:	سلسله انتشارات نشر قطره؛ ۱۱۰۷. هنر و ادبیات جهان؛ ۱۸۱	
شابک:	978-600-119-044-5	
وضعیت فهرست نویسی:	فیا	
یادداشت:	عنوان اصلی: Sticks and Bones: a play in two acts, c 1987	
موضوع:	نمایش‌نامه‌ی آمریکایی - قرن ۲۰ م	
شناسه‌ی افزوده:	چینی‌فروشان، صمد، ۱۳۳۰ - مترجم	
رده‌بندی کنگره:	۱۳۸۸ ق ۲ ی / PS ۳۵۶۰	
رده‌بندی دیویی:	۸۱۳/۵۴	
شماره‌ی کتابشناسی ملی:	۹۱۷۷۱۹۱	

شابک: ۵-۴۴-۱۱۹-۶۰۰-۹۷۸-978-600-119-044-5 ISBN

ترکه‌ها و استخوان‌ها

دیوید ریب

ترجمه‌ی صمد چینی‌فروشان

چاپ اول: ۱۳۸۹

لیتوگرافی: طاووس‌رایانه

چاپ: سارنگ

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

بها: ۳۵۰۰ تومان

حق چاپ برای نشر قطره محفوظ است.

خیابان فاطمی، خیابان ششم، پلاک ۳ - دورنگار: ۸۸۹۶۸۹۹۶

۸۸۹۵۶۵۳۷ و ۸۸۹۵۲۸۳۵ و ۸۸۹۷۳۳۵۱-۳

صندوق پستی ۳۸۳ - ۱۳۱۴۵

www.nashreghatreh.com

nashreghatreh@yahoo.com

Printed in The Islamic Republic of Iran

درباره‌ی نویسنده

دیوید ریب یا دیوید ویلیام ریب، روزنامه‌نگار، استاد دانشگاه، فیلم‌نامه‌نویس، کارگردان و درام‌نویس آمریکایی از چهره‌های سرشناس تئاتر متعهد آمریکاست. وی که براساس تجربیات دوران سربازی خود از جنگ ویتنام (۱۹۶۵-۱۹۶۷)، سه نمایش‌نامه‌ی: «ترکه‌ها و استخوان‌ها»، «دوران آموزشی سرباز پاولوهابل» و «پرچم‌ها» را درباره‌ی مسائل آن دوران به رشته‌ی تحریر در آورده است - سه‌گانه‌ای که بعدها به تریلوژی ضدجنگ شهرت یافت - طی سه دهه‌ی گذشته، یکی از پرمخاطب‌ترین درام‌نویسان آمریکا بوده است.

«ترکه‌ها و استخوان‌ها» که اول بار در سال ۱۹۷۱ در آف برادوی و سال بعد (۱۹۷۲) در برادوی به روی صحنه رفت، جایزه‌ی تونی را نصیب نویسنده‌اش کرد و نام خود را در فهرستی به ثبت رساند که پیش‌تر، آثار درخشان و ماندگاری هم‌چون «مرگ فروشنده» (۱۹۴۹)، «جادوگر شهر سلیم» (۱۹۵۳)، «سیر روز در شب» (۱۹۵۷)، «مردی برای تمام فصول» (۱۹۶۲)، «چه کسی از ویرجینیا وولف می‌ترسد؟» (۱۹۶۳)، «ماراساد» (۱۹۶۶)، «روزنگرانتس و گیلدسترن مرده‌اند» (۱۹۶۸) و... را

در خود جای داده بود. اما نام دیوید ریب زمانی بر سر زبان‌ها افتاد که آلپاچینو در اجرای مجدد نمایش‌نامه‌ی «پرچم‌ها» در برادوی (۱۹۷۷)، به عنوان بازیگر حضور یافت و کمی بعد نیز، اکران اقتباس سینمایی آن در ۱۹۸۳ به کارگردانی روبرت آلتمن، براساس فیلم‌نامه‌ای که خود دیوید ریب به رشته‌ی تحریر در آورده بود، مخاطبان او را در گستره‌ی ملی و جهانی، به طرز چشم‌گیری افزایش داد.

برآمدن و زیستن در شهری چون دابوک^۱ که شاید یکی از غیرمتجانس‌ترین و ناهمگون‌ترین جمعیت‌ها را، در میان شهرهای آمریکا، در خود جای داده است، ضرورت توجه به عمیق‌ترین مسائل انسانی و کندوکاو در اساسی‌ترین انگیزه‌ها و دغدغه‌های بشری را به دیوید آموخته بود، به همین دلیل منتقدان، آثار او، به ویژه سه‌گانه‌ی جنگ ویتنام وی را در ردیف آثار ماندگار جهانی شناسایی و مورد تقدیر قرار داده‌اند. آثاری که از مرزها و محدوده‌های جغرافیای فرهنگی آمریکا فراتر می‌روند و جهان بشری را مورد خطاب قرار می‌دهند.

دیوید ریب، علاوه بر تریلوژی ویتنام، نمایش‌نامه‌ی «در اتاق پرسروصدا»^۲ را در سال‌های (۱۹۷۳-۱۹۷۴) و نمایش‌نامه‌ی Hurly burly «جاروجنجال»^۳ را در سال ۱۹۸۴ به رشته‌ی تحریر درآورد که اولی درباره‌ی زندگی یک رقاصه است و دومی درباره‌ی فرصت‌های از دست‌رفته و توهم خلاقیت در هالیوود. دیوید ریب در اولین تجربه‌ی کارگردانی صحنه‌ای‌اش در سال ۱۹۹۴، نمایش‌نامه‌ی خود با عنوان «Jill Clayburgh» را به روی صحنه برد و خود نیز در نقش شخصیت محوری آن ظاهر شد که روایتگر داستان زندگی یک مدیره‌ی معتاد برنامه‌های نمایشی و دست‌وپنجه نرم کردن او با اعتیاد خود است. ریب

1. Dubuque

2. In The Boom Boom Room

3. Hurly burly

هم‌چنین موضوع آشنای قربانیان خشونت جنگ را محور تألیف فیلم‌نامه‌ای با عنوان «قربانیان جنایات جنگی» در سال ۱۹۸۹ قرار داد که درباره‌ی یک نظامی آمریکایی و رفتار خشونت‌آمیز او با دختران محلی است.

بعد از چند سال غیبت از عرصه‌ی سینما و تئاتر، دیوید ریب در ۱۹۹۳ برای نگارش فیلم‌نامه‌ی اقتباس سینمایی رومن پولانسکی از رمان «سرسخت»^۱ اثر جان گریشام در کنار رابرت تاون^۲ و دیوید رایفل^۳ دعوت می‌شود. او در سال ۱۹۹۸ سرانجام، پس از چندین بار اصلاح و تعدیل، فیلم‌نامه‌ی «جارو جنگال» را که براساس، نمایش‌نامه‌ای از خود به همین نام تألیف کرده بود، با هنریشگانی هم‌چون: شان پن، کوین اسپسی و مگ رایان جلو دوربین می‌برد و سال ۱۹۹۹ نیز شاهد به تصویر کشیده شدن نمایش‌نامه‌ی دیگر ریب: «در اتاق پرسروصدا» با حضور پاتریشیا آرکوئت در نقش رقاصه بود.

درباره‌ی نمایش‌نامه

در نمایش‌نامه‌ی «ترکه‌ها و استخوان‌ها»، (برنده‌ی جایزه‌ی نوبل سال ۱۹۷۲) ازی و هاریت، یک زوج تپیکال و کاملاً معمولی آمریکایی‌اند با دو فرزند پسر: دیوید و ریک، که آنان نیز نمونه‌های نوعی و تپیکال جوانان آمریکایی هستند. وقتی دیوید، فرزند بزرگ خانواده که در جنگ ویتنام شرکت داشته است، کور و افسرده به خانه باز می‌گردد باعث شرمندگی و سرافکندگی خانواده می‌شود؛ به ویژه وقتی که معلوم می‌شود او در رؤیای خود با یک دختر ویتنامی - کسی که همه‌جا او را تعقیب می‌کند اما قابل رؤیت نیست - حرف می‌زند. ازی و هاریت که

1. The Firm

2. Robert Towne

3. David Rayfel

در مورد دگرگونی‌های روانی و شناختی دیوید مستأصل شده‌اند چاره‌ای نمی‌یابند جز آن‌که او را تشویق به خودکشی کنند؛ به‌طوری که ریک، برادر دیوید حتی ریش‌تراش خود را به او قرض می‌دهد و در بریدن رگ دستش به او کمک می‌کند و در لحظات پایانی حیات او نیز آخرین عکسش را برای آلبوم خانوادگی می‌اندازد. داگلاس وات^۱ متقد روزنامه‌ی «دیلی نیوز»، این نمایش‌نامه را: «... جدی و تکان‌دهنده و ضدجنگ... یک سند قدرتمند انسانی» خوانده است. گفتنی است که آزی و هاریت نلسون و دو پسرشان: ریک و دیوید، پیش از آن، شخصیت‌های یک مجموعه‌ی معروف و پرطرفدار تلویزیونی درباره‌ی یک خانواده‌ی خوشبخت آمریکایی بوده‌اند که ریب عملاً با انتخاب نام آن‌ها برای شخصیت‌های نمایش‌نامه‌ی خود، فرهنگ‌سازی فریبکارانه‌ی تبلیغاتی و تحمیل‌گر رسانه‌ها و خودفریبی آگاهانه‌ی جامعه‌ی آمریکایی را افشا می‌کند و با آشنایی‌زدایی و پرده‌دری انقلابی، سهم و نقش توده‌های آمریکایی را در جنایات ارتش آمریکا در فراسوی مرزهای آن کشور گوشزد می‌کند. استقبال از اجرای صحنه‌ای این نمایش‌نامه در آف برادوی به قدری زیاد بود که به زودی برای یک دوره‌ی طولانی از اجراهای جنجال‌برانگیز به برادوی فراخوانده می‌شود و بسیاری را، به ویژه کسانی که در جنگ ویتنام حضور داشته‌اند، به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این نمایش‌نامه که یک درام کم‌دی سیاه است، دیوید ریب، «دیوید»، سرباز از جنگ برگشته را محور کنش‌ها و تحولات درام قرار داده است. دیوید که در ویتنام چشمان خود را از دست داده است به خانه‌ای بازگردانده می‌شود که اعضای آن به لحاظ معنوی کور و نابینا هستند. او اکنون در خانه بیگانه است. خانواده‌اش او را درک نمی‌کنند، یا به عبارت دقیق‌تر، با او احساس بیگانگی می‌کنند چرا که او تغییر کرده

است و این تغییر که ریشه در خودآگاهی او دارد مانع درک و پذیرش مجدد او از سوی خانواده می‌شود. به زودی، دیوید درمی‌یابد که خانواده به هیچ وجه قادر به فهم او و درک تجربیات او نیست و این وضعیت، بحران و تنش را موجب می‌شود که به تدریج حقایق بسیاری را در مورد مناسبات درونی یک خانواده‌ی ایده‌آل و نمونه‌وار آمریکایی و خودفریبی آگاهانه مشترک میان بسیاری از آمریکایی‌هایی را که در طول جنگ ویتنام حامی و پشتیبان دولت بوده‌اند، برجسته کرده و بر مسئولیت آن‌ها در قبال عواقب جنگ تأکید می‌کند؛ که البته به همین منظور نیز، نام شخصیت‌های نمایش - چنان‌که گفته شد - از یک کم‌دی خانوادگی بسیار مشهور سال‌های میانی دهه‌های ۵۰ و ۶۰ گرفته شده است.

دیوید ریپ در نگارش این نمایش‌نامه سبک‌ها، ایده‌ها و سمبولیسم گوناگونی را یک‌جا مورد بهره‌برداری قرار داده است؛ به عبارت دیگر: «ترکه‌ها و استخوان‌ها» به لحاظ سبک‌شناسی، لحن و شیوه‌ی بیان، تلفیقی از سبک‌ها و تکنیک‌های بیانی مختلف است. «ترکه‌ها و استخوان‌ها» اولین نمایش‌نامه از سه‌گانه‌ی دیوید ریپ درباره‌ی جنگ ویتنام است که اوایل دهه‌ی شصت، پس از فارغ‌التحصیلی وی از دانشگاه ویلانووا تصنیف شده و اول بار در سال ۱۹۶۹ در همان دانشگاه به روی صحنه می‌رود و پس از موفقیت اثر بعدی وی یعنی «آموزش مقدماتی سرباز پاولوهابل» در اوایل سال ۱۹۷۱، در آف برادوی (۱۹۷۱) توجه منتقدان را به خود جلب می‌کند. «ترکه‌ها و استخوان‌ها» که در آف برادوی با توفیق بسیار روبه‌رو شده بود سال بعد (۱۹۷۲) به برادوی تئاتر طلایی^۱ نقل مکان می‌کند و در آن‌جا ۳۶۶ اجرای بی‌وقفه و جنجالی را پشت‌سر می‌گذارد. اجرای نمایش در برادوی موج تازه‌ای از تحسین‌ها را

برمی‌انگیزد که از آن جمله می‌توان به از اظهارات تحسین‌آمیز الیزابت هال و کیت وارینر از مجله‌ی دراماتیک گاید^۱ نام برد. هم‌چنین در سال ۱۹۷۱ این نمایش جوایز متعددی را نیز به خود اختصاص می‌دهد که از جمله می‌توان به جایزه‌ی تونی^۲ به عنوان بهترین نمایش‌نامه و جایزه‌ی «حلقه‌ی منتقدان مستقل» (۱۹۷۲) اشاره کرد. در سال ۱۹۷۳، روبرت داوونی^۳، نمایش‌نامه‌ای تلویزیونی^۴ را براساس «ترکه‌ها و استخوان‌ها» تألیف می‌کند و آن را در شبکه‌ی GBS روی آنتن می‌برد.

نمایش‌نامه‌ی حاضر، متن اجرایی نمایش‌نامه‌ی «ترکه‌ها و استخوان‌ها» براساس اجرای سال ۱۹۷۲ آن به کارگردانی جف بلکنر^۵ است که جوایز زیر را نصیب خود کرده است:

- جایزه‌ی تونی برای بهترین نمایش
 - جایزه‌ی تونی برای بهترین بازیگر زن
 - جایزه‌ی تونی برای بهترین کارگردانی
 - جایزه‌ی تونی برای بهترین طراحی صحنه
 - جایزه‌ی تونی و منتقدان مستقل برای بهترین اجرا
 - جایزه‌ی تونی برای بهترین بازیگر مرد
- و...

1. Dramatic Guid
 2. Antoinette Perry
 3. Robert Downey Sr.
 4. Teleplay
 5. Jeff Bleckner